

Beleidskader Beschermd Wonen Twente 2015

Centrumgemeenten
Almelo
Enschede

23 maart 2015

VOORWOORD

Op 1 januari 2015 is de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 ingegaan. In deze wet wordt gesproken over opvang en beschermd wonen. Dat zijn twee ondersteuningsvormen die gemeenten moeten bieden als burgers zich niet op eigen kracht kunnen handhaven en onderdak met bescherming nodig hebben.

Vooralsnog is de verantwoordelijkheid voor de inrichting van opvang en beschermd wonen bij de centrumgemeenten Almelo en Enschede neergelegd. Gemeenten die ook eerder al de verantwoordelijkheid hadden voor Maatschappelijke Opvang (MO). Deels gaat het dus om een nieuw beleidsterrein, deels bekend.

Dit beleidskader gaat over dat nieuwe beleidsterrein “Beschermd wonen”. En voorlopig beperkt dit beleidskader zich tot het jaar 2015. Wij nemen daarbij de wijze waarop Beschermd wonen onder de AWBZ vorm kreeg als vertrekpunt.

Als eerste hebben wij nu de verantwoordelijkheid gekregen om te zorgen voor de continuïteit van zorg voor de huidige cliënten. Dat zijn de mensen die onder de oude AWBZ een verblijfsindicatie beschermd wonen hebben gekregen, een zogenoemde ZZP GGZ-C indicatie. Deze cliënten hebben een overgangsrecht van max. 5 jaar.

Onze tweede zorg was om tijdig (op 1 januari 2015) de toegang voor nieuwe cliënten geregeld te hebben. Dat is gelukt. Wij hebben daarvoor een centrale toegang opvang en beschermd wonen Twente ingericht, het Cimot.

Nu zijn wij aan zet om het beleid voor Beschermd wonen verder te ontwikkelen en te innoveren. In onze contacten met de aanbieders van Beschermd wonen zien we veel variatie in het aanbod van Beschermd wonen.

Aan ons de taak om te gaan afbakenen wat wij in Twente willen verstaan onder Beschermd wonen. Dit document schetst de kaders voor het beleid in 2015. Dit jaar starten wij, in samenspraak met betrokkenen, met de verdere inkleuring van dit kader en het vormgeven van innovatie en vernieuwing.

Voor de dagbesteding hebben we ons als taak gesteld om daarin op lokaal niveau vanaf 2016 meer samenhang te brengen, zoveel mogelijk afgestemd met andere vormen van participatie.

Wij hopen met dit beleidskader voor 2015 duidelijkheid te bieden over onze koers en rekenen op ieders medewerking bij de vernieuwingsopgaven waar we voor staan.

Anja Timmer
Centrumgemeente Almelo

Jurgen van Houdt
Centrumgemeente Enschede

Mede namens de overige 12 gemeenten in Twente: Borne, Dinkelland, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten, Tubbergen, Twenterand en Wierden.

Samenwerking	De centrumgemeenten Almelo en Enschede werken samen en komen tot één eensluidend beleid voor Beschermd wonen (BW) in Twente. Bij Beschermd wonen gaat het om mensen die op basis van een ZZP GGZ-C indicatie zorg ontvangen. Er zijn wel mogelijkheden tot accentverschillen in de implementatie van deze taak binnen de centrumgemeenten Almelo en Enschede.
Bestuurlijk en ambtelijk overleg	In overleg met Samen 14 (het samenwerkingsverband van de 14 Twentse gemeenten) is besloten een apart bestuurlijk overleg centrumgemeentetaken in het leven te roepen bestaande uit de twee wethouders van de verantwoordelijke centrumgemeenten, twee wethouders van regiogemeenten (een uit elk werkgebied) en als technisch voorzitter een wethouder van Hengelo. De secretaris van dit overleg wordt eveneens geleverd door Hengelo. Er is een ambtelijke werkgroep Beschermd wonen in het leven geroepen, bestaande uit ambtenaren van vorengenoemde gemeenten.
Continuïteit ZIN	Voor de huidige cliënten met een indicatie voor Beschermd wonen die geldig is tot een datum na 1 januari 2015 en deze verzilveren in natura (ZIN) geldt dat de beide centrumgemeenten als uitgangspunt nemen dat de zorg aan deze cliënten wordt gecontinueerd tot uiterlijk 31 december 2019, of einde indicatiedatum (afhankelijk van de duur van de indicatie). Dit met dien verstande dat in overleg met de cliënt periodiek tussentijds zal worden bepaald of er aanpassingen nodig en wenselijk zijn.
Continuïteit PGB	Voor de huidige cliënten met een indicatie voor Beschermd wonen die geldig is tot een datum na 1 januari 2015 en deze verzilveren in de vorm van een PGB geldt dat de beide centrumgemeenten als uitgangspunt nemen dat de zorg aan deze cliënten wordt gecontinueerd. Voor het PGB geldt een overgangsrecht tot max. 31 december 2015.
Relatie BW en MO	Onder Beschermd wonen wordt in de Wmo 2015 verstaan: <i>het wonen <u>in een accommodatie</u> van een instelling met daarbij horend toezicht en begeleiding, gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie, het psychisch en psychosociaal functioneren, stabilisatie van een psychiatrisch ziektebeeld, het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast of het afwenden van gevaar voor de cliënt of anderen, bestemd voor personen met psychische of psychosociale problemen, die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.</i> Zie verdere uitwerking in bijlage 1¹. Onder Opvang wordt in de Wmo 2015 verstaan: <i>onderdak en begeleiding voor personen die de thuissituatie hebben verlaten, al dan niet in verband met risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.</i> Het betreft in beide gevallen de <u>meest</u> kwetsbare mensen in de samenleving ofwel 'zij die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving'. In de praktijk bestaan er bij een deel van deze doelgroepen sterke overeenkomsten. In Twente willen we het beleid voor Opvang en Beschermd wonen nauw met elkaar laten samenhangen. Daarom zal de toegang tot zowel opvang als Beschermd wonen <u>vanuit één centraal intakepunt</u> worden uitgevoerd.

¹ We nemen dit als vertrekpunt voor 2015. In overleg tussen aanbieders en gemeenten kan beschermd wonen op een andere, innovatievere manier, worden vormgegeven.

Toegang BW en MO	De toegang tot zowel Opvang als Beschermd wonen wordt geregeld door een van de aanbieders onafhankelijke organisatie: <u>de centrale toegang opvang en Beschermd wonen Twente (Cimot)</u>. Deze organisatie werkt onder verantwoordelijkheid van de twee centrumgemeenten². Het Cimot heeft tevens een taak met betrekking tot - het beoordelen van de kwaliteit van geleverde prestatie van aanbieders - het monitoren van het verloop van de zorgplannen - het signaleren en waar mogelijk wegnemen van belemmeringen inzake doorstroom Voor de Opvang toetst het Cimot achteraf of opname in de Opvang door een aanbieder terecht was. Voor Beschermd wonen toetst het Cimot voorafgaand aan opname of de cliënt is aangewezen op Beschermd wonen (in een accommodatie van een instelling) en waar een plaats beschikbaar is c.q. kan komen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorkeuren van de cliënt.
Keuzevrijheid	Een cliënt die aangewezen is op Beschermd wonen kan zijn voorkeur uitspreken voor een van de aanbieders. Een aanbieder die plaats heeft is verplicht de cliënt die zich -via het Cimot- bij hem meldt op te nemen.
Toegangscriteria	Er zullen specifiek toegangscriteria worden uitgewerkt voor Beschermd wonen. Op dit moment worden landelijk criteria uitgewerkt voor de afbakening van de Wlz ten opzichte van onder andere Beschermd wonen. De toegangscriteria voor Beschermd wonen Twente zullen daarbij aansluiten.
Landelijke toegankelijkheid	De afspraken die landelijk gemaakt worden met betrekking tot landelijke toegankelijkheid en regiobinding zullen onderdeel uitmaken van de vast te stellen regels en criteria voor toegang tot maatschappelijke opvang en beschermd wonen in Twente.
PGB	Voor de doelgroep van beschermd wonen en maatschappelijke opvang geldt in zeer veel gevallen dat zij voor het adequaat beheren en correct besteden van een persoonsgebonden budget (PGB) niet altijd zélf over de daarvoor <u>benodigde kennis en vaardigheden</u> beschikken. De centrumgemeenten Almelo en Enschede gaan daarom zeer terughoudend om met het beschikbaar stellen van een PGB voor Beschermd wonen. Wel kunnen zorgaanbieders met hun cliënten afspraken maken over een budget waarover de cliënt zelf kan beschikken.
Zak- en kleedgeld	Bewoners van opvang en beschermd wonen betalen een eigen bijdrage. Bij beschermd wonen wordt deze door het CAK vastgesteld en geïnd en gelden de regels van het uitvoeringsbesluit Wmo 2015, waarin staat dat de cliënt altijd over een budget ter hoogte van zak- en kleedgeld zoals in de WWB is opgenomen <u>moet kunnen beschikken</u>.
Theoretisch concept	Het niet hebben van onderdak en een stabiel/toereikend inkomen heeft zoveel impact, dat mensen daardoor vaak minder verstandige korte termijn beslissingen nemen en niet -in staat zijn- naar hun toekomst -te- kijken. Bij opvang en beschermd wonen zal daarom altijd eerst naar deze aspecten worden gekeken. Door deze zorgen (belemmeringen) tijdelijk weg

² Zie ook: www.cimot.nl

te nemen, ontstaat ruimte bij de cliënt om te werken aan zijn ontwikkeling en nieuwe mogelijkheden te ontdekken.³

Dit betekent dat het Cimot dit concept als uitgangspunt zal nemen bij aanvragen van potentiële cliënten. Het bijvoorbeeld eerst wegnemen van zorgen om geld en onderdak levert vervolgens de basis voor begeleiding tot het terugwinnen van eigen kracht. De nadruk komt daarmee te liggen op wonen en het geen dagelijkse zorgen hebben om geld. De centrumgemeenten zullen streven naar het beschikbaar hebben van woonruimte en het in eerste instantie wegnemen van financiële zorgen van burgers. Vaste lasten zullen zoveel mogelijk worden doorbetaald. Een woning kan in natura worden verstrekt. De cliënt houdt in eerste instantie zelf de beschikking over zak- en kleedgeld, geld voor een ziektekostenverzekering en zo mogelijk voor voeding, de rest wordt geregeld. Daarna volgt begeleiding tot zelfredzaamheid en participatie en het beheer over een (steeds groter wordend deel van het) eigen budget.

Voorwaarden BW

In de definitie van Beschermd wonen in de Wmo 2015 staat onder andere '*stabilisatie van een psychiatrisch ziektebeeld*' en vervolgens '*bestemd voor personen met psychische of psychosociale problemen*'. Uit de eerste geciteerde zin zou afgeleid kunnen worden dat er sprake moet zijn van een gediagnosticeerd psychiatrisch ziektebeeld. De tweede geciteerde zin geeft aan dat ook mensen met alleen psychische of psychosociale problemen kunnen worden opgenomen. Beschermd wonen, zoals geboden door de centrumgemeenten, is bedoeld voor mensen met psychische of psychosociale problemen, waarbij vaak sprake zal zijn van een psychiatrisch ziektebeeld en/of verslavingsproblematiek. Er hoeft niet altijd sprake te zijn van een recente diagnose. Het gaat om mensen die als gevolg van vorengenoemde problemen zodanig beperkt zijn in hun zelfredzaamheid dat ze niet zonder 24-uurs toezicht of begeleiding kunnen. Een beschermde omgeving waarin zij zich veilig kunnen voelen en hen gespecialiseerde ondersteuning geboden kan worden, is onontbeerlijk voor hun functioneren en herstel.

Verschillende voorzieningen

De centrumgemeenten maken onderscheid tussen verschillende voorzieningen, namelijk:

- Beschermd wonen (zoals hiervoor omschreven en nader uitgewerkt in bijlage 1)
- Opvang: voor mensen die geen enkele vorm van onderdak hebben en niet in staat zijn het noodzakelijke onderdak zelf te verwerven en behouden; opvang is altijd tijdelijk (max. 9 maanden)
- Nazorg (begeleid wonen): hierbij is sprake van wonen in een aan de opvang of beschermde wonen gerelateerde accommodatie met extramurale begeleiding en toezicht op afstand, gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie.

Alle voorzieningen zijn gericht op verbeteringen c.q. het wegnemen van belemmeringen en doorstroom naar een meer zelfstandige vorm van wonen.

Indien een cliënt naar verwachting niet (meer) zelfstandig kan functioneren is hij/zij

³ Het concept van Eldar Shafir en Sendhil Mullainathan: Armoede is een context waardoor mensen minder verstandige korte termijn beslissingen nemen en zeker niet naar hun toekomst kijken. Hun 'bandbreedte' neemt drastisch af.

Het bestrijden van armoede heeft volgens Shafir en Mullainathan enorme voordelen 'Meer bandbreedte betekent beter opgevoede kinderen, lagere zorgkosten, productievere werknemers, noem maar op en kan daarmee zelfs kosten besparen.

aangewezen op verblijf binnen de financiering van de Wet langdurige zorg (Wlz). In dat geval wordt een aanvraag Wlz voorbereid.

Dagbesteding	Dagbesteding wordt als onderdeel van opvang en wonen geregeld door de zorgaanbieder die daarbij zoveel mogelijk gebruik maakt van algemene voorzieningen en de mogelijkheden van de cliënt om als vrijwilliger, in arbeidsmatige werkprojecten of in een beschutte omgeving werkzaamheden te verrichten. Dagbesteding zal ook vaker dan nu vorm worden gegeven als vrijwilligerswerk. Vrijwilligerswerk dat aansluit bij de mogelijkheden van de cliënt, en met een reële onkostenvergoeding, binnen de normen die daarvoor gelden. Bij dagbesteding in groepen wordt niet bij voorbaat onderscheid gemaakt naar doelgroepen. We gaan uit van zo veel mogelijk integrale vormen van dagbesteding met een centrale regie. Hierbij zullen ook het welzijnswerk en vrijwilligersorganisaties betrokken worden alsmede participatie initiatieven. Dat betekent dat in een periode van één tot twee jaar zo veel mogelijk vormen van arbeidsmatige, semi arbeidsmatige en niet arbeidsmatige dagbesteding die nu bij verschillende organisaties bestaan, daarvan 'losgeweekt' worden en onder één regie worden gebracht en vervolgens integraal inzetbaar zijn. De heroriëntatie op dagbesteding zien we in een breder perspectief dan alleen beschermd wonen. Er ligt ook een relatie met de lokaal ingerichte maatwerkvoorziening deelname aan maatschappelijk leven.
Inloop	Dagbesteding (arbeidsmatig, of niet arbeidsmatig of inloop) zien we als een essentieel element om verwaarlozing van algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL), toenemend contact mijden en terugval of heropname te voorkomen.
Zelfstandig wonen	Beschermd wonen is niet van toepassing als mensen zelfstandig kunnen wonen. Mensen die zelfstandig kunnen wonen voldoen aan een aantal voorwaarden zoals: 1. Hij/zij is geen gevaar voor zichzelf of zijn omgeving. 2. Er is sprake van een vast dagritme of dagstructuur door bijvoorbeeld (on)betaald werk, dagbesteding, school of vrije tijdbesteding. 3. Hij/zij heeft inzicht in zijn situatie. Hij weet wanneer hij hulp moet vragen en vraagt om hulp indien nodig. Deze hulp hoeft niet acuut te worden geboden. 4. Hij/zij is zelf in staat om contacten aan te gaan en deze te onderhouden. Hij beschikt over enige mate van assertiviteit en is in staat om grenzen aan te geven en voor zichzelf op te komen. 5. Mensen die ook hun eigen financieel beheer kunnen regelen: met geld kunnen omgaan, vaste lasten tijdig kunnen voldoen, het inkomen weten te verdelen over alle kostenposten en schulden kunnen voorkomen. Andere belangrijke factoren zijn: - Ondersteuning en draagkracht vanuit een familie - of sociaal netwerk of vanuit de buurt- een vertrouwde omgeving met vaste gezichten. - Fysiek: zoals goede afspraken met woning corporatie, woningaanpassing, hulpmiddelen, een veilig en schoon huis. - Soms zijn bepaalde voorzieningen nodig, zoals een steunpunt of wijkteam op korte afstand, hulp bij post en financiën en uiteraard vormen van begeleiding. Er zal een set criteria worden uitgewerkt waarmee de overgang van Beschermd wonen naar meer zelfstandige vormen van wonen zoals groepswonen, satelliet wonen, begeleid wonen en begeleid zelfstandig wonen kan worden bepaald.

Dit kan betekenen dat een cliënt die overgaat naar een meer zelfstandige woonvorm, niet meer is aangewezen op beschermd wonen of nazorg (begeleid wonen) zoals hiervoor omschreven hetgeen onder de taak van centrumgemeenten valt. In dat geval is cliënt aangewezen op de Wmo onder verantwoordelijkheid van de woongemeente.

Aanbieders ZIN	Gezien de vereiste continuering van zorg voor cliënten met een indicatie met een geldigheid na 1 januari 2015 en de eis dat zo veel mogelijk bestaande relaties tussen cliënten en directe hulpverleners in stand blijven, zijn in het najaar van 2014 subsidieafspraken gemaakt met alle aanbieders die deze cliënten op dat moment in zorg hadden voor ten minste dat volume dat overeenkwam met de geldigheidsduur van indicaties van de betreffende cliënten. Voor cliënten die buiten de GGZ sector zijn geplaatst (de zogenoemde sectorvreemden) is met de instellingen op cliëntniveau een afspraak gemaakt over de continuering van de zorg en de financiering hiervan. Daarnaast zijn afspraken gemaakt voor te verwachten volumes aan nieuwe instroom in de loop van 2015. Hierbij kan het aantal aanbieders worden beperkt, hetgeen betekent dat aanbieders waarmee géén afspraken worden gemaakt voor nieuwe instroom ook geen nieuwe cliënten voor beschermd wonen kunnen opnemen. Subsidierelaties betreffen steeds een bepaald volume waarop maandelijks bevoorschotting plaatsvindt. Afrekening vindt een maal per jaar plaats op basis van werkelijk gemaakte kosten. Tussentijds (tenminste 2 x per jaar) wordt gerapporteerd over eventuele afwijkingen t.o.v. de activiteiten waarvoor subsidie is verleend en de begroting. Het bedrag dat beschikbaar is voor dagbesteding is apart zichtbaar gemaakt en wordt apart verantwoord.
Aanbieders PGB	Huidige aanbieders PGB kunnen voor zover zij geen winstoogmerk hebben en voldoen aan de subsidievoorwaarden een subsidierelatie aangaan met de gemeente. Voor de PGB-houders, waarvan de aanbieder geen subsidierelatie heeft met de gemeente zullen op individueel niveau afspraken worden gemaakt voor het overgangsjaar 2015. Centrumgemeenten treden voor dat jaar in de plaats van het zorgkantoor, en nemen de afspraken en verplichtingen van het zorgkantoor voor deze cliënten over.
Cliëntondersteuning	Zorgaanbieders en cliënten signaleren een behoefte aan een onafhankelijk adviespunt, specifiek voor mensen met een psychische beperking en mensen met een verslavingsachtergrond. Vanuit zo'n adviespunt kan ook de cliëntondersteuning worden vormgegeven. Centrumgemeenten overwegen een onafhankelijk adviespunt in te richten dat informatie en ondersteuning biedt aan cliënten op het gebied van geestelijke gezondheidszorg, opvang en verslavingszorg. Dit adviespunt wordt bemenst door 'ervaringsdeskundigen'⁴ met ieder een eigen specifieke achtergrond. In plaats van één fysiek punt kan gedacht worden aan spreekuren op verschillende locaties. Voor een deel van

⁴ Ervaringsdeskundige is iemand met cliëntervaring die daarnaast opleiding gehad heeft om ervaringskennis te vertalen en op een professionele manier weet in te zetten.

Ervaringsdeskundigen begrijpen waar het over gaat, kennen de moeilijkheden waar mensen mee kampen en de schaamte die overwonnen moeten worden voordat er daadwerkelijk hulp wordt gezocht. Zij kenmerken zich door laagdrempelig handelen, zijn goed vindbaar, weten dat het bewaken van de privacy een groot goed is en kunnen de rol van tolk vertegenwoordigen waardoor misverstanden in de communicatie kunnen worden voorkomen.

de cliënten kunnen deze activiteiten in de vorm van dagbesteding en vrijwilligerswerk worden gegoten. In de loop van 2015 zal zo'n adviespunt nader worden uitgewerkt.

Mantelzorg/maatjes	Mensen met psychiatrische en of psychosociale problematiek hebben veelal geen of een zeer beperkt sociaal netwerk of mantelzorgers. Indien dit wel aanwezig is wordt door de zorgaanbieder inzet gepleegd op ondersteuning van dit netwerk en of van mantelzorgers. Dit om hen enerzijds te stimuleren en anderzijds overbelasting te voorkomen. Indien een cliënt niet beschikt over een sociaal netwerk of mantelzorgers en er is acceptatie door de cliënt dan wordt ingezet op het koppelen van vrijwillige 'maatjes' als sociaal netwerk.
Instroom-uitstroom	Het beleid is gericht op het bevorderen van de doorstroom. Immers het gaat om personen die op termijn meer zelfstandig kunnen gaan functioneren. De beschermde woonvoorziening met beschermende maatregelen is geen eindstation. Dit betekent dat de gemeenten alle mogelijkheden inzetten om doorstroom te bevorderen. Mogelijkheden hierbij zijn bijvoorbeeld • zorgen voor het in natura beschikbaar stellen van woningen (al dan niet ingericht) met doorbetaling van vaste lasten • zorgen voor huurovereenkomsten gekoppeld aan zorgovereenkomsten • zorgen voor participatie in de vorm van vrijwilligerswerk met kleine vergoeding • zorgen dat de cliënt geen zorgen heeft om huisvesting en financiën met een beperkt maar vrij besteedbaar inkomen • zorg dragen voor contact: maatjes, buurt, netwerk • bevorderen van het ontwikkelen van talenten die leiden tot waardering door de omgeving en verhoging van eigenwaarde
Opvangwonen	Met woningcorporaties worden afspraken gemaakt over het beschikbaar stellen van tenminste één woning per gemeente die gebruikt kan worden voor tijdelijk wonen. Hiermee wordt bevorderd dat cliënten die tijdelijk onderdak nodig hebben, in de gemeente van herkomst kunnen worden opgevangen. De toeleiding naar deze woningen loopt (na melding door de regiogemeente) via het Cimoto.
Pensionwonen	In verschillende plaatsen in Nederland wordt geëxperimenteerd met vormen van pensionwonen in leegkomende accommodaties van verzorgingshuizen. Deze instellingen komen met een aanbod van wonen en zorg, dat ook voor een deel van de huidige beschermd wonen cliënten erg aantrekkelijk kan zijn, evenals voor mensen die verzorgd/veilig zouden willen wonen maar geen indicatie hebben voor een verzorgingshuis (lage ZZP's). Naar verwachting komen in 2015-2016 ook Twentse verzorgingshuizen met een aanbod.
Sociale pensions	In Almelo en Enschede bestaan sociale pensions van particuliere aanbieders. Hebben mensen geen zorg, of alleen extramurale zorg nodig, en zouden zij graag willen wonen in zo'n sociaal pension, dan is dat voor hen een goede oplossing. Ook bij deze sociale pensions zullen bewoners, na het betalen van een eigen bijdrage/verblijfkosten, minimaal een bedrag ter hoogte van zak- en kleedgeld en de kosten van een zorgverzekering over moeten houden. Het wonen in een sociaal pension kan een goed alternatief zijn voor Beschermd wonen. Zo nodig wordt vanuit de centrumgemeentemiddelen bijgedragen in de kosten van dit wonen.

Medezeggenschap	Organisaties die Beschermd wonen aanbieden en waarmee een financieringsrelatie wordt aangegaan moeten beschikken over een actief en werkzaam beleid ‘medezeggenschap’. Daarin moet ten minste worden aangegeven • Dat het management medezeggenschap van cliënten en verwanten stimuleert en ondersteunt met middelen. • Dat er een formeel medezeggenschapsorgaan is voor cliënten/bewoners en verwanten dat de volgende bevoegdheden heeft: – om gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen. – om structurele klachten van alle cliënten in behandeling te nemen. – om gevraagd en ongevraagd advies te verstrekken aan cliënten en verwanten. – om informatie in te winnen. – om bijeenkomsten te beleggen. • Dat er ten minste 4 maal per jaar een overleg is tussen management en medezeggenschapsorgaan. • Dat het management het medezeggenschapsorgaan ten minst betreft bij: – Het formuleren van beleid ten aanzien van kwaliteit en veiligheid. – Het evalueren van kwaliteit en veiligheid.
Klachtrecht	Organisaties die beschermd wonen aanbieden en waarmee een financieringsrelatie wordt aangegaan moeten beschikken over een actief en werkzaam beleid met betrekking tot het signaleren en afhandelen van klachten. Dit betekent: • Een voor de gemeenten inzichtelijke en transparante klachtenregistratie. • Een effectieve en laagdrempelige klachtenbehandeling. • Aansluiten bij de onafhankelijke vertrouwenspersoon die door de centrumgemeenten zal worden aangesteld. Dit betekent verwijzen en de vertrouwenspersoon gelegenheid geven zijn/haar werk te doen.
Kwaliteitsbeleid	Voor alle organisaties die Beschermd wonen aanbieden en waarmee een financieringsrelatie wordt aangegaan geldt: • Een meldplicht en een intern protocol hoe om te gaan met calamiteiten en geweld. • Dat voor elke cliënt bij aanvang een plan van aanpak (zorg, begeleiding ondersteuning) wordt opgesteld in overleg met de betreffende cliënt en of zijn/haar vertegenwoordiger. Dit plan wordt regelmatig geëvalueerd en bijgesteld. • Structurele evaluatie van resultaten bij cliënten in relatie tot de aanpak en hierover rapporteren aan gemeenten. • Het op peil houden van kwaliteit van personeel via opleiding, supervisie en intervisie en hierover verantwoording afleggen aan gemeenten. • Het voeren van intervisie/benchmark met andere gelijksoortige organisaties en met elkaar delen en overnemen van best practices.
Samenwerking	Er bestaat reeds een convenant met Menzis als zorgverzekeraar. Ook zijn er convenanten met alle regiogemeenten. Deze convenanten zullen op onderdelen worden geactualiseerd in het kader van de Wmo 2015 waarin ook beschermd wonen tot het gemeentedomein behoort.
Feiten en cijfers	Op 30 september 2014 waren er in Twente 1.429 mensen met een ZZP GGZ-C indicatie, de groep waarvan de verantwoordelijkheid is overgedragen aan de centrumgemeenten. Van hen woonden er 393 in de regio Almelo en 1.036 in de regio Enschede. t/m augustus 2014

hebben 1.175 mensen daadwerkelijk zorg ‘verzilverd’. 845 cliënten ontvangen de zorg in natura, 365 cliënten kiezen voor een pgb. Onder de 845 die zorg in natura ontvangen zijn 212 cliënten die alleen extramurale functies hebben verzilverd. Zij verblijven (nog) niet in een instelling voor beschermd wonen. In 2015 lopen 288 indicaties af, van 188 cliënten die zorg in natura ontvangen en 100 cliënten met een pgb.

Financiën

In Twente werd aan bovenstaande cliëntengroep voor een bedrag van ongeveer 12 miljoen aan pgb’s toegezegd. Voor 2015 gaat het om een berekend bedrag van € 11.913.000,-, waarvan € 8.949.000,- in de regio Enschede en een bedrag van € 2.964.000,- in de regio Almelo. Volgens de meicirculaire 2014 ontvangen de centrumgemeenten Enschede en Almelo samen een bedrag van € 49.732.550,- voor beschermd wonen, incl. huisvestingskosten.

Bijlage 1: Uitwerking definitie beschermd wonen

Kort

onder beschermd wonen verstaan we:

- Wonen binnen een instelling
- Waarbij de individuele ondersteuning is gewaarborgd
- Waarbij de aanbieder toezicht houdt op het wel en wee (en de veiligheid van de cliënt en de omgeving) van de cliënt
- Waarbij de aanbieder verantwoordelijk is voor 'zinvolle' dagbesteding
- Waarbij toegezien wordt op hygiëne en gestructureerd aanbieden van maaltijden.

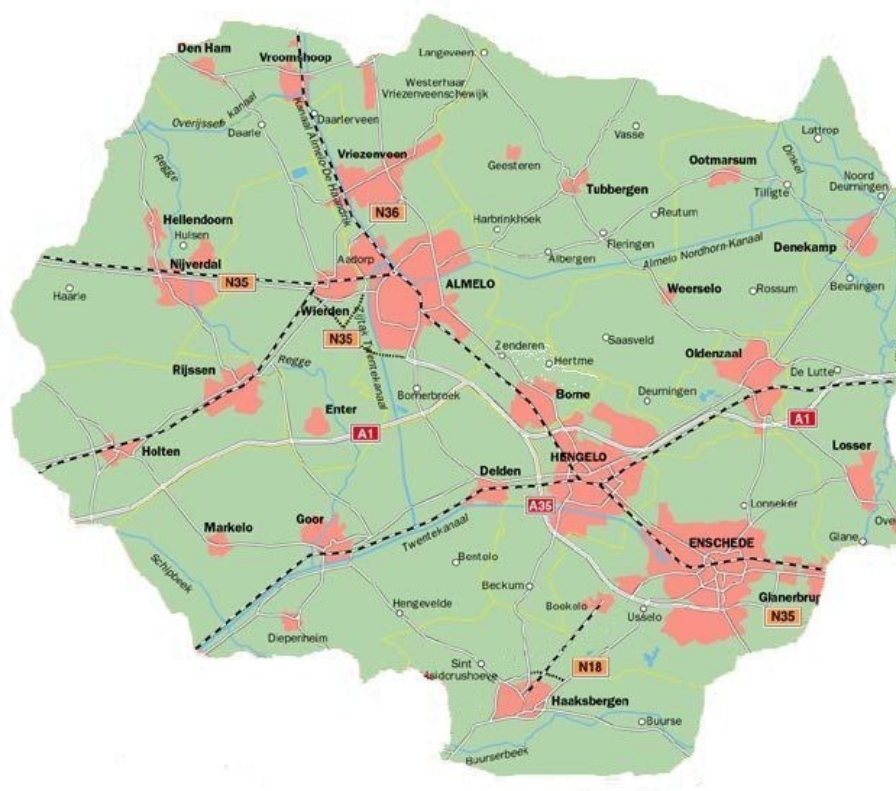
Puntsgewijze toelichting

(het onder de AWBZ bestaande pakket bij verblijfszorg)

1. Het wonen in een accommodatie van een instelling
 2. Waarbij de instelling zorgt voor het noodzakelijke toezicht en
 3. Begeleiding biedt aan cliënten
 4. Zodat hun zelfredzaamheid wordt bevorderd
 5. En zij participeren in de samenleving.
 6. De begeleiding moet gericht zijn op het verbeteren of stabiliseren van het psychisch functioneren van de cliënten
 7. U dient te voorkomen dat de cliënt zich verwaarloost
 8. Of overlast veroorzaakt
 9. Ook dient u voor cliënt en voor anderen eventueel gevaar af te wenden
-
- 1.a. de zorgaanbieder is zelf eigenaar van het pand of u bent de hoofdhuurder. De aanbieder zorgt voor een basaal ingerichte kamer/appartement. De inrichting bestaat uit vloerbedekking, gordijnen en (eenvoudig) meubilair: een tafel, een stoel, een kast en lampen. Maar ook een bed, matras, beddengoed en handdoeken. Deze inrichting is eigendom van de instelling. Uiteraard mag u de cliënt toestaan, indien hij/zij dat wil om de kamer/appartement geheel of gedeeltelijk zelf in te richten. De kosten van de inrichting zijn dan voor rekening van de cliënt.
 - 1.b. bij voorkeur heeft de cliënt in deze kamer/appartement de beschikking over eigen sanitair (wc en douche) en een eigen kookgelegenheid om -tenminste- eenvoudige maaltijden te kunnen bereiden. De inrichting hiervan komt voor rekening van de cliënt, of wordt door u in bruikleen gegeven.
 - 2.a. de aanbieder dient erop toe te zien of ervoor te zorgen dat het appartement of kamer er netjes en schoon uit ziet. Indien nodig zorgt u voor aanpassingen aan de kamer/appartement vanwege een ziekte of aandoening, bijvoorbeeld een verhoogd toilet en handgrepen.
 - 2.b. de aanbieder zorgt voor de verzekering van het appartement of kamer en de spullen die van de instelling zijn.
 - 2.c. de aanbieder zorgt voor kabel/telefoon/internet aansluitingen in het appartement of de kamer en in gemeenschappelijke ruimten. Ook zorgt u voor televisies, radio's of cd- spelers in deze laatstgenoemde ruimten. De bewoner betaalt zelf abonnements- en gebruikskosten.
 - 2.d. de aanbieder betaalt de kosten voor gas, water en licht waaronder het opladen van een scooter of andere hulpmiddelen.
 - 3.a. de aanbieder zorgt voor het eten van de bewoners. Het gaat hierbij om de gebruikelijke voeding: 3 maaltijden per dag en voldoende drinken, zoals koffie, thee en frisdranken. Ook fruit en tussendoortjes horen daarbij, in overleg met de

- bewoner. Als de bewoner een dieet moet volgen (medisch noodzakelijk), zorgt de aanbieder daarvoor.
- 3/4. de aanbieder zorgt voor begeleiding van de cliënt als hij/zij niet alleen kan reizen, dokters bezoeken of boodschappen doen. Uiteraard kan daarvoor -eerst- een beroep gedaan worden op familieleden, kennissen of vrijwilligers. De aanbieder stimuleert de cliënt deel te nemen aan sociale activiteiten (familie- of theaterbezoek, bioscoop), sport en ontspanningsactiviteiten.
 - 4/5. de aanbieder zoekt met de cliënt naar een passende, stimulerende dagactiviteit, waarbij zoveel mogelijk gebruik maakt van algemene voorzieningen en van de mogelijkheden van de cliënt om als vrijwilliger, in arbeidsmatige werkprojecten of in een beschutte omgeving, werkzaamheden te verrichten. Vrijwilligerswerk moet aansluiten bij de mogelijkheden van de cliënt en tegelijk uitdagend zijn. De dagbesteding is bij voorkeur zo dichtbij de woonplek dat de cliënt hier zelfstandig naartoe kan. Nadrukkelijk dient u te kijken of de cliënt als vrijwilliger bij kan dragen en zijn kwaliteiten in kan zetten voor de samenleving, de buurt (of buurtgenoten), de woonplek (of medebewoners) of anderen.
 - 5/6. De aanbieder ondersteunt de cliënt bij het omgaan met geld, helpt hem de uitgaven en inkomsten in evenwicht te houden.
 7. de aanbieder ziet erop toe dat de cliënt zichzelf goed verzorgt (persoonlijke hygiëne)
 8. de aanbieder ziet erop toe dat de cliënt in en buiten de woning geen overlast veroorzaakt, mocht dit toch gebeuren dan wordt de cliënt daarop aangesproken en worden afspraken gemaakt om herhaling te voorkomen. Overlastklachten die over bewoners bij de gemeente binnenkomen worden aan de zorgaanbieder doorgegeven zodat er maatregelen kunnen worden genomen. Bij herhaaldelijke en voortdurende overlastklachten uit de buurt, zullen wij -in overleg met de aanbieder- maatregelen treffen. Dit kan betekenen dat voor de overlast veroorzakende bewoner een ander onderkomen moet worden gezocht. In het uiterste geval kan het betekenen dat de gemeente deze aanbieder niet langer de verantwoordelijkheid geeft voor beschermd wonen en de subsidierelatie beëindigt.
 9. de zorgaanbieder dient maatregelen te nemen om de veiligheid van de bewoners te waarborgen, zoals een goed huisvader betaamt.

Convenant Samenwerken aan beschermd wonen, opvang en zorg TWENTE

Twente, februari 2015

Inhoudsopgave Convenant Samenwerken aan beschermd wonen, opvang en zorg

Partijen

Aanleiding

Middelen van centrumgemeenten

- 1. Spelregels bij de taakverdeling tussen regiogemeenten en centrumgemeenten Almelo en Enschede**
- 2. Financiering taken**
- 3. Algemene criteria ter bepaling van wat taken en verantwoordelijkheden van centrumgemeenten Almelo en Enschede zijn**
- 4. Wijze van overleg en verslaglegging**
- 5. Wijzigingen**
- 6. Geschillenregeling**
- 7. Evaluatie**
- 8. Inwerkingtreding**
- 9. Opzegging**
- 10. Citeertitel**

Convenant Samenwerken aan beschermd wonen, opvang en zorg

Partijen

De gemeente Almelo, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door ..., hierna te noemen: de gemeente Almelo.

De gemeente Borne, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door ..., hierna te noemen: de gemeente Borne.

De gemeente Dinkelland te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door, hierna te noemen: de gemeente Dinkelland.

De gemeente Enschede te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door, hierna te noemen: de gemeente Enschede.

De gemeente Haaksbergen te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door, hierna te noemen: de gemeente Haaksbergen.

De gemeente Hellendoorn te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door, hierna te noemen: de gemeente Hellendoorn.

De gemeente Hengelo te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door, hierna te noemen: de gemeente Hengelo.

De gemeente Hof van Twente te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door, hierna te noemen: de gemeente Hof van Twente.

De gemeente Losser te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door, hierna te noemen: de gemeente Losser.

De gemeente Oldenzaal te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door, hierna te noemen: de gemeente Oldenzaal.

De gemeente Rijssen-Holten te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door, hierna te noemen: de gemeente Rijssen-Holten.

De gemeente Tubbergen te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door, hierna te noemen: de gemeente Tubbergen.

De gemeente Twenterand te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door, hierna te noemen: de gemeente Twenterand.

De gemeente Wierden te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door, hierna te noemen: de gemeente Wierden.

Aanleiding

In juni 2012 sloten in Twente de regiogemeenten en de centrumgemeenten Almelo en Enschede het Convenant Samenwerken aan opvang zorg Twente, versie 1.0. Het Convenant kwam tegemoet aan de behoefte de taken van de centrum- en regiogemeenten op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, goed af te bakenen en vast te leggen. Inmiddels is de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 vastgesteld (Wmo 2015). Deze wet treedt op 1 januari 2015 in werking. De Wmo 2015 brengt veel wijzigingen met zich mee. De ondersteuning in de vorm van beschermd wonen wordt overgeheveld van de Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ) naar de Wmo 2015 en wordt een verantwoordelijkheid voor gemeenten. De onderverdeling in prestatievelden vervalt. De wijzigingen zijn aanleiding het samenwerkingsconvenant uit juni 2012 te vervangen door een geactualiseerd convenant dat niet alleen ziet op opvang en zorg maar ook op beschermd wonen. In dit convenant worden de niet-centrumgemeenten aangeduid als regiogemeenten of gemeenten. Almelo en Enschede hebben taken als centrumgemeente én als gemeente. Waar gesproken wordt van de 'gemeenten' of de 'regiogemeenten' worden dus ook de gemeenten Almelo en Enschede bedoeld.

Het uitgangspunt van de Wmo 2015 blijft dat alle gemeenten verantwoordelijk zijn voor opvang en beschermd wonen. Tussen Rijk en VNG is de afspraak gemaakt de constructie met de centrumgemeenten voorlopig te handhaven. Deze constructie gaat dus naast opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg (oggz), verslavingszorg, vrouwenopvang/huiselijk geweld ook gelden voor beschermd wonen. In de brief van staatssecretaris van Rijn van 24 juli 2014 wordt centrumgemeenten opgedragen het voortouw te nemen op deze dossiers, maar wel in nauwe samenwerking met regiogemeenten. Dit convenant voorziet hierin. De centrumgemeenten blijven verantwoordelijk voor het realiseren van ondersteuning op genoemde gebieden en ontvangen van het rijk de financiële middelen hiervoor.

Het is van belang dat de focus binnen opvang en vrouwenopvang/huiselijk geweld wordt gericht op een doelmatige inzet van schaarse (publieke) middelen. Dit vergt tegelijkertijd dat andere domeinen adequaat hun taak vervullen. Dat geldt voor justitie en woningcorporaties maar ook voor gemeenten. Alle gemeenten ontvangen immers middelen van het Rijk om de Wmo 2015 uit te voeren. Als centrumgemeenten ontvangen Almelo en Enschede daarnaast financiële middelen van het Rijk waarmee op eerder genoemde gebieden (opvang, vrouwenopvang/huiselijk geweld en beschermd wonen) taken worden uitgevoerd die eveneens ten goede komen aan alle gemeenten in haar werkgebied. Voor zowel opvang als beschermd wonen geldt bovendien landelijke toegankelijkheid.

Werkgebied centrumgemeenten:

De gemeente Enschede is centrumgemeente voor beschermd wonen en opvang voor de gemeenten Hengelo, Hof van Twente, Borne, Haaksbergen, Dinkelland, Losser, Oldenzaal en Enschede.

De gemeente Almelo is centrumgemeente voor beschermd wonen en opvang voor de gemeenten Twenterand, Hellendoorn, Rijssen-Holten, Wierden, Tubbergen en Almelo.

In het kader van vrouwenopvang/huiselijk geweld is Enschede centrumgemeente voor de hele regio Twente, dus naast de gemeenten Hengelo, Hof van Twente, Borne, Haaksbergen, Dinkelland, Losser, Oldenzaal en Enschede, ook voor Twenterand, Hellendoorn, Rijssen-Holten, Wierden, Tubbergen en Almelo.

In dit convenant zijn daardoor drie verschillende beleidsregio's te onderkennen. Dit is ook te zien in de ondertekening: er zijn drie groepen ondertekenaars. Voor de gemeenten die vallen binnen het gebied van centrumgemeente Enschede gelden op sommige punten andere afspraken dan voor de gemeenten die vallen binnen het gebied van centrumgemeente Almelo. Waar verschillen bestaan, worden deze aangegeven.

Middelen van centrumgemeenten

Almelo en Enschede ontvangen vanaf 2015 vanuit het gemeentefonds de financiële middelen voor beschermd wonen, opvang en vrouwenopvang/huiselijk geweld. De middelen behoren tot de algemene middelen van de gemeente, maar de centrumgemeente dient wel haar wettelijke taken uit te voeren. Het Rijk en gemeenten maken in partnerschap op hoofdlijnen afspraken over te bereiken doelen. De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) schrijft daarover in relatie tot beschermd wonen in zijn brief van 24 juli 2014, kenmerk 610266-122640-DMO aan de wethouders WMO/beschermd wonen, dat 'VWS gemeenten uitnodigt om in partnerschap op hoofdlijnen prestatieafspraken te maken over te bereiken doelen, die regionaal worden ingevuld en waarover op regionaal niveau verantwoording plaatsvindt'. Financiële bijsturing door het rijk kan plaatsvinden in volgende jaren, wanneer te zeer van gezamenlijk geformuleerde doelstellingen wordt afgeweken.

De voorwaarden die tot 2015 voor de centrumgemeenten golden op grond van artikel 20 van de Wmo (vastgelegd in de circulaire van 9 juni 2010 van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)) blijven ook onder de Wmo 2015 gelden. Ook al bevat deze wet geen specifieke bepaling meer omtrent centrumgemeenten. Het betreft de volgende voorwaarden:

1. het waarborgen van de landelijke toegankelijkheid van de voorzieningen die met de financiële middelen worden gefinancierd;
2. de verplichting voor de centrumgemeente te overleggen over de besteding van de financiële middelen met de omringende gemeenten;
3. de registratie van de werkzaamheden door de instellingen die van de centrumgemeente financiële middelen ontvangen en het beschikbaar stellen van deze gegevens aan een door de minister aangewezen instelling.

De staatssecretaris van VWS heeft ten aanzien van beschermd wonen een met de Stedelijke Kompassen vergelijkbare werkwijze voor ogen. Hij ambieert per centrumgemeente een plan dat breed gedragen wordt: zowel bestuurlijk vastgesteld met de regiogemeenten, als in goed overleg voorbereid en afgestemd met vertegenwoordigers van cliënten en hun familie, aanbieders, woningcorporaties, zorgkantoor en zorgverzekeraars (zie de hiervoor vermelde brief met kenmerk 610266-122640-DMO).

De regiogemeenten die deelnemen aan dit convenant zijn zich bewust van de samenhang tussen de verschillende gebieden van maatschappelijke ondersteuning en de noodzaak te komen tot heldere afstemming tussen taken van de regiogemeenten en de centrumgemeente om daarmee de taken van beide kanten effectief en efficiënt te laten verlopen.

Al met al zijn er voldoende redenen om als gemeenten met elkaar specifieke afspraken te maken over de wijze van samenwerking op het gebied van beschermd wonen, opvang en vrouwenopvang/huiselijk geweld, te weten:

1. de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor beschermd wonen, opvang, en vrouwenopvang/huiselijk geweld;
2. de verplichting voor de centrumgemeente te overleggen met de regiogemeenten over de besteding van de financiële middelen van centrumgemeenten;
3. de voortdurende ontwikkelingen in het sociaal domein met nieuwe taken voor gemeenten/centrumgemeenten, waardoor de verantwoordelijkheden van de verschillende gemeenten steeds opnieuw ter discussie staan.

In dit convenant hebben de betrokken gemeenten daarom afspraken vastgelegd over:

- a. de taken en verantwoordelijkheden van de gemeenten Almelo en Enschede als centrumgemeenten voor beschermd wonen, opvang en vrouwenopvang/huiselijk geweld;

b. de afstemming van de centrumgemeentetaken van Almelo en Enschede met de eigen taken en verantwoordelijkheden op grond van de Wmo 2015 van iedere regiogemeente;

c. de wijze waarop overleg wordt gevoerd over de inzet van de middelen van centrumgemeenten.

Het is mogelijk dat een regiogemeente een taak die tot haar verantwoordelijkheid behoort, wil laten uitvoeren door centrumgemeente Almelo of Enschede of door een van de andere regiogemeenten. Ook kan het zijn dat centrumgemeenten Almelo en Enschede een taak van de centrumgemeente wil laten uitvoeren door een van de regiogemeenten. Dit is uiteraard mogelijk. Hiervoor worden dan per geval afspraken gemaakt.

Dit convenant kan gezien worden als een evoluerend document: in de loop van de tijd kunnen opnieuw wijzigingen worden aangebracht als de praktijk of wetswijzigingen daartoe aanleiding geven.

1. Spelregels bij de taakverdeling tussen regiogemeenten en centrumgemeenten Almelo en Enschede

Alle regiogemeenten individueel en Almelo en Enschede daarnaast als centrumgemeenten zijn verantwoordelijk voor het bieden van beschermd wonen, opvang en vrouwenopvang/huiselijk geweld. Daarom is een goede afstemming over de taakverdeling vereist. De volgende afspraken zijn gemaakt.

1. De gemeenten gaan op het gebied van beschermd wonen, opvang en vrouwenopvang/huiselijk geweld uit van de taakverdeling en spelregels die in dit convenant zijn opgenomen. De taakverdeling is mede gebaseerd op de taken zoals vastgelegd in het Regionale beleidsplannen 1. opvang, 2. beschermd wonen en 3. vrouwenopvang/huiselijk geweld. en (voor Enschede) uitgewerkt in de Subsidieverordening opvang en begeleiding van kwetsbare burgers van de gemeente Enschede.⁵
2. De regiogemeenten voeren de taken uit die tot hun verantwoordelijkheid behoren op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en dit convenant.
3. Centrumgemeenten Almelo en Enschede verbinden zich de taken die specifiek tot hun verantwoordelijkheid behoren op basis van de Wmo 2015 en dit convenant uit te voeren.
4. Overeenkomstig de voorwaarden die de staatssecretaris van BZK in de circulaire van 9 juni 2010 heeft gesteld en die ook na 2014 gelden, zijn de voorzieningen voor beschermd wonen, opvang en vrouwenopvang/huiselijk geweld die vanuit de middelen van centrumgemeenten worden gefinancierd, landelijk toegankelijk. Centrumgemeenten maken op landelijk niveau afspraken over regiobinding en over de voorwaarden waaronder cliënten worden opgenomen in beschermd wonen of de opvang (zoals individuele trajectplannen en kwaliteitseisen).
5. Verblijf in de opvang is in principe tijdelijk. De centrumgemeenten zijn verantwoordelijk voor de kosten van opvang in een instelling voor opvang.

De gemeente van herkomst is verantwoordelijk voor de betaling van de kosten van verblijf, zijnde de eigen bijdrage van de cliënt in beschermd wonen of de opvang en het zak- en kleedgeld, voor ten hoogste de daarvoor geldende normen van de WWB. Deze

⁵ Deze verordening is speciaal in het leven geroepen om een basis te bieden voor te subsidiëren activiteiten op het gebied van opvang, oggz, verslavingszorg, vrouwenopvang/huiselijk geweld. In centrumgemeente Almelo is niet een vergelijkbare verordening geldig. Wel worden dezelfde taken als door centrumgemeente Enschede uitgevoerd. Daarom kan qua taakverdeling tussen centrumgemeente Almelo en bijbehorende regiogemeenten aangesloten worden bij de afspraken die tussen centrumgemeente Enschede en bijbehorende regiogemeenten worden gemaakt.

betaling is van toepassing de eerste periode van drie maanden, echter nooit langer dan de werkelijke periode van verblijf.

Gemeenten kunnen desgewenst deze kosten voor een langere periode voor hun rekening nemen."

6. er kan een beroep worden gedaan op door de centrumgemeenten gefinancierde bemoeizorg bij mensen die niet beschikken over (stabiele) huisvesting, blijkend uit bijvoorbeeld het ontbreken van inkomen, van een huurovereenkomst, van een zorgverzekering en dergelijke.

7. er kan geen beroep worden gedaan op centrumgemeentemiddelen als betrokkene (cliënt) niet verblijft in een instelling voor beschermd wonen of de opvang en als mensen beschikken over (stabiele) huisvesting, blijkend uit bijvoorbeeld het hebben van inkomen, van een huurovereenkomst, een zorgverzekering en dergelijke.

8. tot maximaal een jaar na vertrek uit de opvang kan een beroep gedaan worden op door centrumgemeenten gefinancierde begeleiding vanuit de opvanginstelling in het kader van nazorg.

9. een plek voor beschermd wonen wordt bij voorkeur gerealiseerd in de woongemeente van de cliënt.

10. Bij beschermd wonen wordt de woongemeente geïnformeerd zodat deze weet wie de begeleidende zorgaanbieder heeft.

11. Bij voorkeur 6 maanden, maar tenminste 3 maanden voordat de door de centrumgemeente gefinancierde begeleiding stopt, wordt de woongemeente daarover geïnformeerd zodat gezamenlijk beoordeeld kan worden of er een vervolgtraject nodig is.

2. Financiering taken

De gemeenten die deelnemen aan dit convenant vinden het van essentieel belang dat de uitkeringen uit het gemeentefonds die bestemd zijn voor beschermd wonen, opvang en vrouwenopvang/huiselijk geweld, ook besteed worden aan deze taken. Dat betekent twee dingen. Ten eerste: wanneer de afgesproken prestaties zijn gerealiseerd en er nog gelden resteren, worden deze gelden besteed aan beschermd wonen, opvang en vrouwenopvang/huiselijk geweld. Ten tweede: ingeval de uitkeringen uit het gemeentefonds verhoogd dan wel verlaagd worden, worden er respectievelijk meer of minder middelen besteed aan beschermd wonen, opvang en vrouwenopvang/huiselijk geweld. Met betrekking tot de uitvoering zijn de volgende afspraken gemaakt:

1. Het budget dat Almelo en Enschede via het Gemeentefonds in de vorm van middelen van centrumgemeenten voor beschermd wonen, opvang en vrouwenopvang/huiselijk geweld ontvangen, komt geheel ten goede aan beschermd wonen, opvang en vrouwenopvang/huiselijk geweld in de regio, met dien verstande dat van dit budget maximaal 2% aan coördinerende ambtelijke capaciteit⁶, een vast bedrag aan verslavingspreventie⁷ en tenminste 0,5% aan nieuwe ontwikkelingen besteed wordt. De middelen worden ingezet met inachtneming van de oorspronkelijke herkomst en bedoeling van de onderdelen waaruit de middelen van centrumgemeenten is opgebouwd. De financiële bijdrage van centrumgemeenten Almelo en Enschede komt in totaal niet uit boven de hoogte van de middelen van centrumgemeenten die de gemeente van het rijk ontvangt voor beschermd wonen, opvang en vrouwenopvang/huiselijk geweld.
2. Het budget wordt besteed aan de uit te voeren taken door centrumgemeenten Almelo en Enschede zoals in dit convenant opgenomen.
3. Het beschikbare budget wordt in hoofdzaak ingezet in de vorm van subsidieverstrekking.
4. Bij de inzet van subsidies worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:
 - accent op collectieve voorzieningen;
 - handhaven aanbod voor groepen die nergens anders terecht kunnen;
 - rekening houden met het effect van het wel of niet financieren in de keten van zorg;
 - rekening houden met het regionale aspect van activiteiten;
 - verblijf in de opvang is in principe tijdelijk. Tijdens tenminste de eerste drie maanden van verblijf draagt de gemeente van herkomst bij in de verblijfkosten b.v. door doorbetaling van de uitkering op grond van de Wet werk en bijstand. Deze drie maanden van tijdelijk verblijf worden benut om duidelijkheid te krijgen over de redenen van dakloosheid en de mogelijkheden voor een nieuwe start, bij

⁶ Het gaat bij de besteding aan ambtelijke capaciteit naast capaciteit die wordt ingezet voor de taken van centrumgemeenten Almelo en Enschede waarover dit convenant gaat eveneens over de salariskosten van medewerkers die de Centrale toegang opvang en beschermd wonen Twente (CIMOT) uitvoeren.

⁷ Aan verslavingspreventie wordt een vast bedrag besteed zoals oorspronkelijk door het rijk beschikbaar gesteld, verhoogd met een jaarlijkse indexatie. Dit geldt eveneens voor het budget dat beschikbaar is voor bemoeizorg. Het is inherent aan deze activiteiten dat het te besteden bedrag niet kan worden berekend aan de hand van het aantal cliënten dat er gebruik van maakt cq bereikt wordt.

voorkeur in de gemeente van herkomst. De regiogemeenten spannen zich hiervoor in;

- beschermd wonen vindt zoveel mogelijk plaats in de regiogemeenten, zodat inwoners zoveel mogelijk in hun 'eigen' gemeente kunnen blijven. Een goede regionale spreiding van beschermd wonen is daarom het streven.
 - er kan een beroep worden gedaan op door de centrumgemeenten gefinancierde bemoeizorg als betrokkenen niet beschikken over (stabiele) huisvesting, blijkend uit bijvoorbeeld het ontbreken van inkomen, van een huurovereenkomst, een zorgverzekering en dergelijke.
 - er kan geen beroep worden gedaan op centrumgemeentemiddelen als betrokkenen wel beschikken over stabiele huisvesting, blijkend uit bijvoorbeeld het hebben van inkomen, van een huurovereenkomst, een zorgverzekering en dergelijke.
5. Voor zover er na het realiseren van de afgesproken prestaties een bedrag resteert, wordt dit restant toegevoegd aan een bestemmingsreserve om het volgende jaar ingezet te worden. De centrumgemeenten Almelo en Enschede hebben voor de inzet van deze gereserveerde middelen instemming nodig van de gemeenteraad van respectievelijk Almelo en Enschede. Almelo en Enschede winnen bij het bestedingsvoorstel in beginsel tijdig advies in bij hun regiogemeenten en voegen dit advies toe aan het voorstel. Als het inwinnen van advies wegens tijdsdruk niet mogelijk is, worden de regiogemeenten geïnformeerd over de keuzes die de centrumgemeente gemaakt heeft.⁸
6. Centrumgemeenten Almelo en Enschede overleggen in beginsel met hun regiogemeenten over de wijze waarop de taak (verder) wordt uitgevoerd en gefinancierd. Als het inwinnen van advies wegens tijdsdruk niet mogelijk is, worden de regiogemeenten geïnformeerd over de keuzes die de centrumgemeente gemaakt heeft.⁹
7. Bij het overleg als bedoeld onder 5 spant de centrumgemeente zich in om tot overeenstemming tussen alle regiogemeenten en de centrumgemeente te komen.

⁸ Het kan gebeuren dat centrumgemeenten onmiddellijk maatregelen moet nemen, bijvoorbeeld wanneer voor het sluiten van het jaar onverwacht besluiten genomen moeten worden. De centrumgemeenten verantwoorden deze actie achteraf bij de regiogemeenten.

⁹ Het kan gebeuren dat centrumgemeenten onmiddellijk maatregelen moet nemen zoals het instellen van subsidieplafonds. De centrumgemeenten verantwoorden deze actie achteraf bij de regiogemeenten.

Als het niet lukt om tot overeenstemming te komen, bepaalt de centrumgemeente hoe uitvoering of financiering plaatsvindt.

3. Algemene criteria ter bepaling van wat taken en verantwoordelijkheden van de centrumgemeenten zijn

De centrumgemeente is verantwoordelijk voor de activiteiten als

- a. de te financieren activiteit een directe relatie heeft met ten minste één van de gebieden van maatschappelijke ondersteuning waarvoor de centrumgemeente financiële middelen ontvangt;
- b. (voor Enschede) de te subsidiëren activiteit genoemd is in de Subsidieverordening opvang en begeleiding van kwetsbare burgers;

en

- c. de centrumgemeente oordeelt dat financiering moet plaatsvinden. In de overwegingen spelen de volgende factoren een rol:
 - a. het gaat om nieuw gesignaleerde problematiek;
 - b. de gesignaleerde problematiek en de te ondernemen activiteit is middels wetenschappelijk onderzoek onderbouwd en/of door het rijk of kennisinstituten voorgeschreven en/of aanbevolen;¹⁰
 - c. de aard en omvang van de problematiek vereist naar het oordeel van de centrumgemeente een gecoördineerde, vaak bovenstedelijke, aanpak en
 - d. het gaat om een activiteit waarvoor landelijke afstemming plaatsvindt.

4. Wijze van overleg en verslaglegging

Hoewel de formele verplichting uit de Wmo hiertoe vervalt, dienen Almelo en Enschede als centrumgemeente overleg te voeren met hun regiogemeenten over de besteding van de middelen van centrumgemeenten. Dit overleg heeft als doel om de gelden zo evenwichtig mogelijk binnen de regio te besteden op basis van de gesignaleerde behoeften en noodzaak (prevalentie). Uitgangspunt hierbij zijn de spelregels zoals geformuleerd in paragraaf 1. Almelo en Enschede beslissen als centrumgemeente uiteindelijk op welke wijze de gelden worden besteed. De volgende afspraken zijn gemaakt.

¹⁰ Bij een wetenschappelijk onderbouwd signaal wordt bijvoorbeeld een beleidsbrief van de minister of een publicatie van GGZ-Nederland, Trimbos instituut e.d. bedoeld.

1. Voor centrumgemeente Enschede geldt dat subsidieverstrekking op grond van de Subsidieverordening opvang en begeleiding van kwetsbare burgers het belangrijkste instrument is waarmee Enschede invulling geeft aan haar taken en verantwoordelijkheden als centrumgemeente.. Een voorgenomen wijziging van de subsidieverordening wordt daarom ter commentaar voorgelegd of tijdens een overleg besproken met de regiogemeenten.

2. Voor centrumgemeente Almelo geldt dat subsidieverstrekking plaatsvindt op grond van de Algemene subsidieverordening van de gemeente Almelo.

3. Centrumgemeenten Almelo en Enschede nemen twee maal per jaar het initiatief voor een overleg tussen de centrumgemeente en hun regiogemeenten. Doel van het overleg is om elkaar te informeren over relevante ontwikkelingen op het gebied van beschermd wonen, opvang en zorg en om te komen tot overeenstemming over de inzet van de middelen van de centrumgemeente. Dit overleg vindt in beginsel plaats in mei en november. De gemeenten informeren elkaar en maken tijdens dit overleg zo nodig afspraken over de volgende onderwerpen:

- a. de door centrumgemeenten Almelo en Enschede uitgevoerde activiteiten en de daarmee verband houdende inzet van financiële middelen;
 - b. de verleende en vastgestelde subsidies, voor zover het beschermd wonen, opvang en vrouwenopvang/huiselijk geweld betreft;
 - c. de uitgevoerde taken door de regiogemeenten betreffende beschermd wonen, opvang en vrouwenopvang/huiselijk geweld;
 - d. de uitgevoerde taken door de regiogemeenten betreffende andere gebieden van maatschappelijke ondersteuning, voor zover deze in verband staan met beschermd wonen, opvang en vrouwenopvang/huiselijk geweld;
 - e. de voornemens over de besteding van de middelen van centrumgemeenten in de volgende periode;
 - f. actuele ontwikkelingen met gevolgen voor beschermd wonen, opvang en vrouwenopvang/huiselijk geweld;
 - g. evaluatie van de gemaakte afspraken zoals neergelegd in dit convenant.
4. Er is een bestuurlijk afstemmingsoverleg centrumgemeentetaken waaraan naast de twee centrumgemeenten als eindverantwoordelijke en uit beide werkgebieden

tenminste een bestuurder deelneemt, het technische voorzitterschap en secretariaat worden geleverd door de gemeente Hengelo.

Als het in het tweede en vierde lid bedoelde overleg hiertoe aanleiding geeft, worden bespreekpunten geagendeerd voor het Bestuurlijke Afstemmingsoverleg Wmo 2015. (Samen 14)

5. Het is mogelijk dat de gemeenten elkaar op andere wijze informeren dan via het in het tweede lid bedoelde overleg, bijvoorbeeld via e-mail.

5. Wijzigingen

1. De gemeenten bezien jaarlijks, naar aanleiding van één van de overleggen als bedoeld onder 4, of wijziging dan wel aanvulling van dit convenant wenselijk is.
2. Desgewenst kunnen de gemeenten besluiten tot tussentijdse wijziging of aanvulling, indien de meerderheid van de gemeenten, waaronder tenminste de twee centrumgemeenten, daar aanleiding toe ziet.
3. Tussentijdse wijzigingen moeten schriftelijk worden vastgelegd en moeten aan het convenant worden toegevoegd.

6. Geschillenregeling

1. Een partij die meent dat er een geschil over de uitvoering van dit convenant bestaat, deelt dat schriftelijk mede aan de andere partijen. De mededeling bevat en aanduiding van het geschil.
2. Geschillen in de zin van dit convenant kunnen alleen betrekking hebben op:
 - a. de wijze van uitvoering van het convenant;
 - b. de naleving van het convenant;
 - c. de uitleg van het convenant en de bijbehorende afspraken.
3. Binnen 2 weken na dagtekening van de mededeling stuurt elke partij zijn zienswijze op het geschil en een oplossingsgericht voorstel aan de andere partijen, hierna overleggen partijen over oplossing van het geschil. Zonodig neemt het bestuurlijk overleg centrumgemeenten een bindend besluit.

7. Evaluatie

Dit convenant wordt één jaar na inwerkingtreden geëvalueerd. Het convenant, oftewel de voortgang op het gebied van beschermd wonen, opvang en zorg, wordt jaarlijks besproken in het eerste Bestuurlijk Afstemmingsoverleg Wmo 2015 dat plaatsvindt na het zomerreces.

8. Inwerkingtreding

1. Dit convenant treedt, na ondertekening door de gemeenten, in werking met ingang van 1 januari 2015 voor onbepaalde tijd.
2. Het Convenant Samenwerking aan opvang en zorg, juni 2012, versie 1.0 vervalt.

9. Opzegging

Elke partij kan dit convenant te allen tijde met inachtneming van een opzegtermijn van zes maanden schriftelijk opzeggen. Wanneer een partij dit convenant opzegt, blijft het convenant voor de overige gemeenten in stand voor zover de inhoud en strekking zich daartegen niet verzetten. Opzegging van het convenant door een centrumgemeente is slechts mogelijk na een besluit daartoe door het Bestuurlijk Afstemmingsoverleg Wmo.

10. Citeertitel

Dit convenant kan worden aangehaald als 'Convenant Samenwerken aan beschermd wonen, opvang en zorg'.

Datum ondertekening